

Sygn. akt I CNP 78/09

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski

w sprawie ze skargi M.S. i H.S.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego nakazu zapłaty Sądu

Rejonowego w W. z dnia 1 października 2007 r., sygn. akt [...],

wydanego w sprawie z powództwa R.R.

przeciwko M.S. i H.S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 października 2009 r.,

skargę odrzuca.

Uzasadnienie

Pozwani, zastępowani przez radcę prawnego, złożyli skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, tj. wydanego przez referendarza Sądu Rejonowego w W. upominawczego nakazu zapłaty z dnia 1 października 2007 r., którym została zasądzona na rzecz powoda R.R. kwota 24 281 zł, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 września 2007 r. oraz koszty postępowania w kwocie 2400 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia w zasadzie sądu drugiej instancji i wyjątkowo – w przypadku określonym w art. 424¹ § 2 k.p.c. – sądu pierwszej instancji, kończącego postępowanie w sprawie wydanego począwszy od dnia 1 września 2004 r. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2005 r., I CNP 1/05 niepublikowane i uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2005 r., III BZP 1/05, OSNC 2006, nr 5, poz. 78, której nadano moc zasady prawnej), gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Oznacza to prawo wniesienia skargi od prawomocnych wyroków, nakazów zapłaty, postanowień co do istoty sprawy wydanych w postępowaniu nieprocesowym oraz od postanowień tzw. formalnych kończących postępowanie w sprawie.

Skarga jest nie tylko środkiem nowym, ale – jak podkreślono w literaturze – wyjątkowym w skali europejskiej. Zasadą bowiem jest, że prawomocność, tworzy nowy stan prawny pomiędzy stronami albo *erga omnes*, jak też sanuje wszelkie ewentualne naruszenia prawa, którymi orzeczenie jest dotknięte. Z tego względu jest środkiem wysoce sformalizowanym i wszystkie jej wymagania konstrukcyjne określone w art. 424⁵ § 1 k.p.c. należy interpretować ściśle.

Skarżący w skardze nie wskazali, czy zaskarżają przedmiotowe orzeczenie w całości czy części (art. 424 § 1 pkt 1 k.p.c.) W ramach przytoczenia podstaw skargi i jej uzasadnienia (art. 424¹ § 1 pkt 2 k.p.c.) nie wymieniono żadnych

naruszonych przepisów prawa materialnego ani procesowego, poza powołaniem się na art. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2006 r o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.). Tymczasem od prawomocnego orzeczenia sądu w przedmiocie kosztów skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem nie przysługuje (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2005 r., II CNP 15/05, OSNC 2006. nr 9, poz. 153).

Nie zamieszczono także przepisów z którymi zaskarżone orzeczenie jest niezgodne (art. art. 424¹ § 1 pkt 3 k.p.c.). Konstruując skargę ustawodawca wyraźnie oddzielił podstawy skargi, w tym przepisy składające się na ich uzasadnienie, od przepisów (przepisu), z którymi zaskarżone orzeczenie jest niezgodne. Są to dwa odrębne wymagania konstrukcyjne i brak już jednego z nich prowadzi do odrzucenia skargi a *limine*.

Do omawianej kategorii wymagań należy także uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego dotyczy (art. 424¹ § 4). Uwzględnienie bowiem skargi i stwierdzenie, że prawomocne orzeczenie jest niezgodne z prawem, ma charakter prejudykatu, gdyż stwarza możliwość dochodzenia od państwa odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez jego wydanie. Spełnienie tego wymagania polega na wskazaniu rodzaju i rozmiaru szkody. Wywód ten powinien także zawierać informację dotyczącą czasu jej powstania i określać związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia niezgodnego z prawem. Nie jest spełnieniem tego wymagania odwołanie się do szkody niesprecyzowanej, hipotetycznej, czy też mogącej powstać w przyszłości (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006 nr 1, poz. 16, z dnia 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006. nr 7-8, poz. 141 i z dnia 27 października 2005 r., V CNP 28/05 niepublikowane). W skardze nawet nie usiłowano spełnić tego wymagania.

Kolejnym elementem konstrukcyjnym, którego skarga nie zawiera jest „wykazanie że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie jest możliwe” (art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c.). W judykaturze ukształtowany jest pogląd, że aby je spełnić nie wystarczy wskazać, że od zaskarżonego orzeczenia nie przysługuje skarga kasacyjna, a nawet skarga o wznowienie postępowania. Należy w tym zakresie przedstawić wyczerpujący wywód i oprzeć go

na przekonywującym uzasadnieniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140).

Skarga także nie zawiera wniosku (wyraźnego domagania się) stwierdzenia niezgodności z prawem przedmiotowego nakazu zapłaty. Jest w niej natomiast zawarty wniosek o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. W postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi, poza wyjątkiem określonym w art. 424¹¹ § 3 k.p.c. nie wchodzącym w sprawę w rachubę, żądanie takie jest niedopuszczalne.

Wszystkie powyżej zasygnalizowane wymagania są elementami konstrukcyjnymi skargi i dlatego braki te są nieusuwalne w trybie właściwym dla naprawiania braków formalnych pism procesowych. Wzywanie pełnomocnika skarżących o ich usunięcie zarządzeniem z dnia 11 maja 2009 r. było więc wadliwe i pozbawione skutków prawnych. Poza tym nawet w wyniku tego wezwania nie zostały wszystkie usunięte. Skarga w dalszym ciągu nie spełnia wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 pkt 2, 3, 5 i 6 k.p.c.

Na marginesie należy zauważyć, że od przedmiotowego nakazu zapłaty, który został doręczony pozwanym w dniach 23 października i 26 października 2007 r. przysługiwał sprzeciw i skarga na orzeczenie referendarza w przedmiocie kosztów. W aktach sprawy znajduje się pismo procesowe z dnia 26 października 2006 r., wniesione w terminie, zaskarżające nakaz w całości, a więc w zakresie żądania głównego jak i kosztów. Sąd Rejonowy powinien więc rozważyć, czy nie zawiera ono obydwu środków zaskarżenia. Nazwanie pisma skargą nie może mieć większego znaczenia, gdyż decydująca jest jego treść. Sąd nadał bieg tylko skardze, która została odrzucona postanowieniem z dnia 18 lipca 2008 r.

Z tych względów skarga podlegała odrzuceniu (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).